

UZAY KADINLARI

Atmosfere giriş tecrübesine tabi tutulmak üzere hemşirelerden biri NASA'nın santrifüj cihazına bağlanırken.

Eylül ayı ortalarında, on iki hemşire, NASA'nın Ames Araştırma Merkezi'nde, beş haftalık bir program gereğince, pedal çevirme, pehriz, santrifüj vb. tecrübelerine tabi tutulmak ve yatakta müşahede altında bulundurulmak üzere kampa alındılar. Hemşireler sütyenlerine takılan elektronik kalp aletlerine, hararet değişikliklerini ölçmek üzere bellerine takılan «Bio-Belt» cihazının vajinaya konan hâp büyüklüğündeki dedektörlerine sabırla tahammül ettiler. Tecrübelerin gayesi, astronotların maruz kaldıkları ağırlıksızlık hali ve atmosfere girerken karşılaşılan basınçlara, kadınların erkeklerden daha az mukavim olup olmadıklarını tesbit etmektir. Uzaya gönderilen astronotları ve

tecrübeye tabi tutulan hemşireleri seçmekle sorumlu bulunan NASA yetkilileri, geçen hafta «Bu grubun da evvelce tecrübeye tabi tutulan erkek grublarıyla hemen hemen aynı neticeyi verdiklerini» memnuniyetle bildirdiler.

NASA, genel olarak, uzay adamlarını, fiziki kondisyonları mükemmel tecrübe pilotlarından seçmektedir. Uzay istasyonlarına muhtelif personelin gönderilip geri getirilmesi devri yaklaşmakta olduğundan, daha fazla insanı gönderme imkânı sağlamak üzere NASA, şimdiye kadar gönderilecekler üzerinde uygulamakta olduğu çok sıkı fizik şartlarını hafifletmeği düşünmektedir. Tecrübeye tabi tutulan hemşireler 24-34 yaşları arasında, hepsi

bekâr olup hava kuvvetleri mensubudur. Bünyelerindeki kimyevi dengeyi bozmamak için, bütün hemşirelerin, tecrübenin ba layacağı tarihten evvel 90 günlük devrede doğum kontrol hapı kullanmalarının yasaklanması, alınan yeg ne ciddi tedbir olmuştur.

Programın ilk iki haftalık devresinde hemşireler, metabolizma karakterlerinin tesbit edilebilmesi için m zahede altında tutulmuştardır. Sonra, iki hafta müddetle, sonradan kontrol edilmek üzere dört hemşirenin serbestçe dolaşmasına m saa-de edilmiş, sekiz tanesinin ise yatakta m zahedesi devam etmiştir. Yatakta kalanlar yemek yerken dirsekleri üzerinde hafifce kalkmaları hariç, daima yatay vaziyette tutulmuştardır. Yedikleri yemekler dikkatle kontrol edilmiş ve fizyolojik yanılmalara sebep olabilecek kimyevi maddeleri ihtiva etmeleri sebebiyle muz, ananas, kahve gibi maddeler yasaklanmıştır. Hemşirelerin canlarının sıkılmaması için, m zahede devresinde televizyon seyrettirilmii, müzik dinletilmiş ve kitap okumaları temin edilmiştir. NASA yetkilileri, grubun sıkılmamak için bol bol y n işlediklerini belirtmiştir.

Yapılan tecrübelerin esas hedefi, bilhassa uzayda, kalbin tembelleşme temayülünün ortaya çıkması sebebiyle, ağırlıksız olmanın dolaşım sistemi üzerindeki tesirlerinin  l lmesiydi. Yer çekimine benzetmek maksadıyla yatay vaziyette geçen devreden sonra, hemşirelerin dolaşım sistemlerinin adaptasyon kabiliyeti, vücutlarının alt kısmına bir torbanın geçirilerek içindeki havanın boşaltılması yoluyla denendi. Bu durumda meydana gelen vakum, kanın vücudun aşağı kısımlarında toplanmasına sebep olarak, dünyaya dönmekte olan astronotların maruz kaldıkları yer çekimine benzer bir tesir yaratmaktadır. Yatakta geçen m zahede devresinden sonra, hemşireler atmosfere

Gönüllü hemşirelerden bir dedektörler takımı bir s yeni gösterirken.

tekrar girişteki durumu temsil edecek şekilde, santrifüj cihazına bindirilerek dayanabildikleri müddetle 3G etkisine tabi tutuldular. Oksijen sarfiyatlarını tesbit edebilmek için mümkün olduğu kadar uzun müddet pedallı antreman cihazlarını kullandılar.

Bütün bu tecrübelerin neticeleri, NASA'ya kadınların da uzay yolculuklarını mükemmelen yapabileceklerini isbat etmiştir. Bu başarıdan cesaret alan doktorlar, 40 ile 60 yaşları arasındaki geleceğin uzay yolcularını programlarına dahil etmek üzere pl nlarını hazırlamağa başla-mışlardır.

*TIME'den  eviren
Nedim Uzman*

Deha mı, o insanın istediği zaman tekrar bir  ocuk olma kudretidir.
J. M. BARRIE

Tecrübe ile uzun bir gezide kestirme bir yol buluruz.  ğrenim bir yılda tecrübenin yirmi yılda öğrettiğini  ğretir.

ROGER ASKHAM